

Vierde jaarverslag

Stichting Poldermolen Oudegein 2024

Datum: november 2025

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
De molen	3
Bestrating rondom de molen	5
De Kleine Oudegeinse speelpolder.	5
Bestuur en vrijwilligers	6

Inleiding

Voor u ligt het vierde jaarverslag van de Stichting Poldermolen Oudegein. In dit jaarverslag is te lezen hoe het met de molen gaat en welke activiteiten door de vrienden van de molen zijn uitgevoerd. Helaas was de molen in 2024 minder goed toegankelijk voor belangstellenden vanwege de bouw van het nieuwe Milieu Educatie centrum (MEC).

De molen

De molen is in 2024 op 91 dagen open geweest, waarvan op 59 dagen is gedraaid. Van de 32 dagen waarop niet is gedraaid waren de zondagen in de meerderheid: op 21 van de 34 zondagen dat de molen in 2024 open is geweest heeft deze niet gedraaid. Dit heeft, naast windstilte, ermee te maken dat er op zondag slechts één molenaar aanwezig is die veel tijd besteedt aan het onderhoud van de perenboomgaard. Tegelijk draaien en snoeien is niet verantwoord. De molen heeft in 2024 58.844 omwentelingen gemaakt (in 2023 ruim 100.000), waarvan 30.976 op de woensdagen en 16.206 op de zondagen.

Op de molen zijn vier gediplomeerd molenaars actief en een wisselend aantal molenaars in opleiding (mio's). Ton van der Heiden, sinds de verplaatsing van de molen naar het Natuurkwartier in 2006 actief op onze molen, heeft zijn werkzaamheden in 2024 om gezondheidsredenen moeten staken.

De molen mocht in 2024 in totaal 990 bezoekers verwelkomen, beduidend minder dan de steeds ca. 1500 bezoekers in eerdere jaren. De slechte bereikbaarheid van de molen in verband met de nieuwbouw van het MEC is hier ongetwijfeld debet aan. Van de 990 bezoekers waren 369 leerlingen van basisscholen uit Nieuwegein die hebben deelgenomen aan een project van Kunst Centraal en 39 Catalaanse studenten die in het kader van een uitwisselingsproject vanuit het Cals-college kwamen.

De topdag met 97 bezoekers was echter weggelegd voor een dag waarop er een speurtocht voor de scouting door het Natuurkwartier was uitgezet waarbij de molen een 'route punt' was. Nemen we de scholen en de scouting niet mee, dan zou het aantal bezoekers zijn blijven steken op 485. De open molendagen op 11 en 12 mei hebben 65 bezoekers getrokken; de open monumentendagen slechts 9, waarvan niemand op zaterdag!

De molen is in mei volop in het nieuws geweest omdat de bonte knaagkever toen is bestreden. Hiertoe werd de molen luchtdicht ingepakt met een geel-zwart-gestreepte tent waarin gedurende enkele dagen gif werd gespoten. Nadien is de bonte knaagkever niet meer waargenomen.

Een kleine calamiteit heeft zich na de zomer voorgedaan: bij het draaien met veel wind en derhalve zonder zeil is één van de zeilen losgeraakt en heeft deze zich volledig klem gedraaid om de bovenas. Dit zeil was niet te redden en is vervangen door een gelukkig aanwezig reservezeil. De wateras bestaat uit twee delen die met een mantelbuis aan elkaar zijn bevestigd. Dit leidt tot ongewenste slijtage van de lagers en een af en toe knerpend geluid van het binnenlager dat met smeren niet tot zwijgen kan worden gebracht. Met de Stichting De Utrechtse Molens (SDUM), de eigenaar van de molen, is eerder al afgesproken de wateras te vervangen door een massieve gietijzeren as. Een operatie die meerdere tienduizenden euro's zal kosten en nu staat gepland voor 2026.

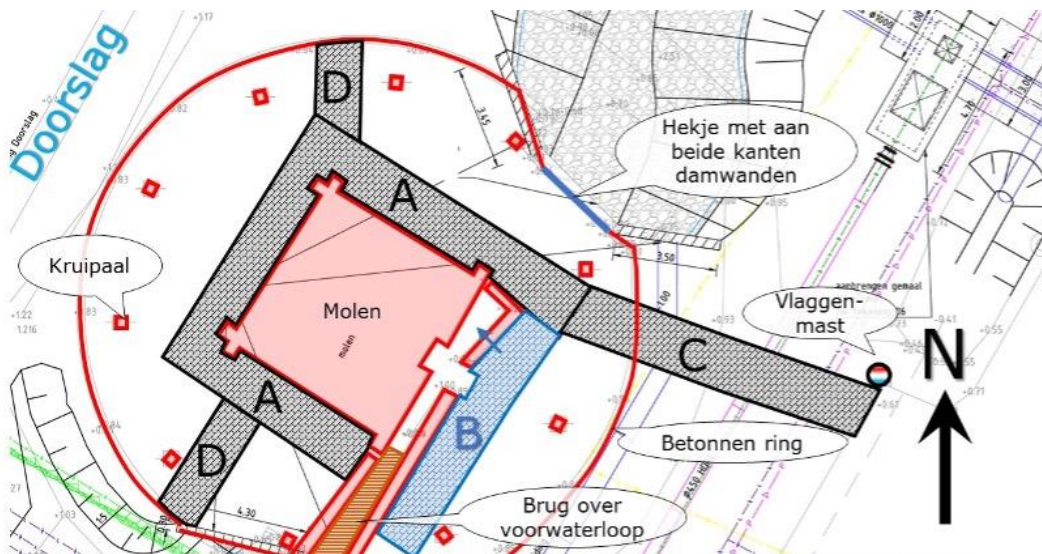
Het vangen van de molen gaat moeilijk en dit komt mogelijk door de erg getordeerde vangbalk. Deze zal in 2026 worden vervangen. De vang hapt en broemt soms zwaar. Dit heeft vermoedelijk een relatie met het niet strak genoeg kunnen bevestigen van de vulstukken om de bovenas en met een vang die in gelichte toestand te ruim om het bovenwiel zit. Ook dit zal in 2026 worden verholpen.

Het watersysteem werkt redelijk. Bij veel wind wordt er echter al snel een te laag peil in de aanvoersloot gerealiseerd, niet alleen als wordt uitgemalen op de Doorslag, maar ook als wordt gecirculeerd door het park. Om dit te lage peil tegen te gaan wordt de retourleiding automatisch geopend, zodat geen water meer wordt weggemalen. Gevolg van het openen van de retourleiding is

dat in korte tijd de opvoerhoogte van de malende molen tot vrijwel nul wordt gereduceerd waardoor de arbeid die de molen verricht ook bijna tot nul terugloopt met als risico dat de molen op hol slaat.

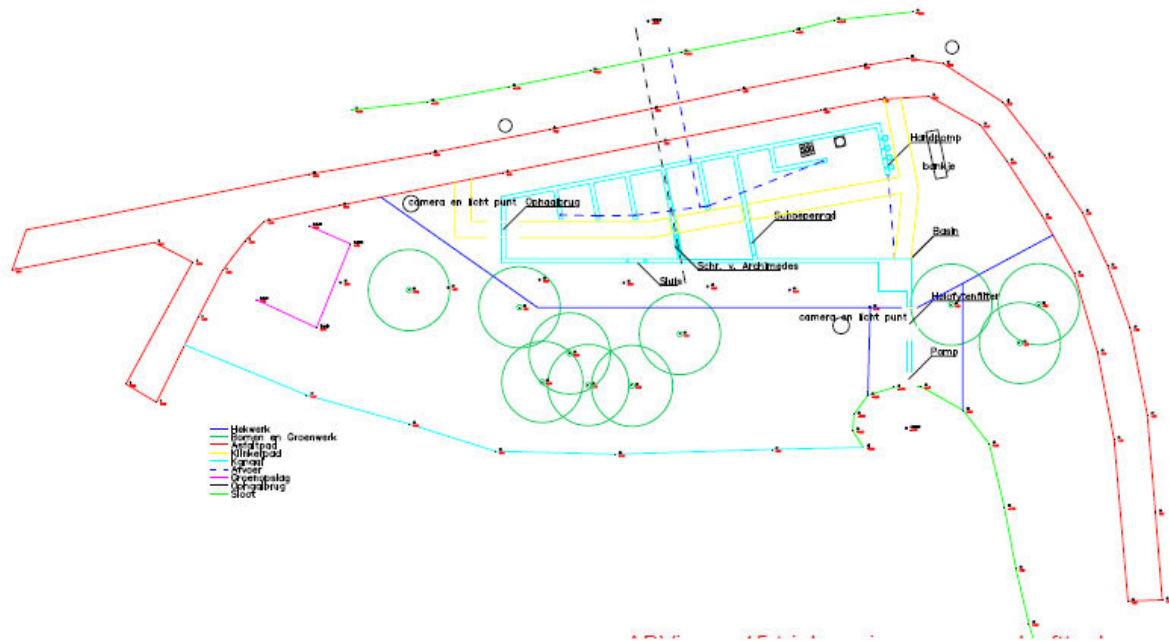
Bestrating rondom de molen

Het plan om het grind rondom de molen te verwijderen en ten dele te vervangen door gebakken klinkers kon in 2024 nog niet gerealiseerd worden. De klinkers zijn afkomstig van de Koninginnenlaan in Vreeswijk. Die wordt gerenoveerd, waarbij de gemeente Nieuwegein een deel van de daarbij vrijkomende klinkers beschikbaar heeft gesteld voor het verharden van een deel van het grind. Deze renovatie hield in dat er een aantal platanen moest worden gekapt, waartegen omwonenden bezwarenprocedures zijn gestart. Het beschikbaar komen van de klinkers was hierdoor vertraagd.

De Kleine Oudegeinse speelpolder.

In 2024 zijn we verdergegaan met de werving van sponsors voor de Kleine Oudegeinse speelpolder. Helaas is het niet gelukt hiervoor extra middelen vanuit de gemeente beschikbaar te krijgen. Er is een voorstel hiertoe ingediend in het kader van de tweede ideeënmarkt van de gemeente. Helaas was er geen draagvlak in de Gemeenteraad, met name vanwege het ontbreken van een goed beheer- en onderhoudsplan. Activiteiten zijn daarna tijdelijk op een laag pitje komen te staan en zullen begin 2025 weer worden opgepakt.

Bestuur en vrijwilligers

Het bestuur kwam tweemaal in vergadering bijeen. In 2024 is Jan Hoedeman als penningmeester aangetreden. Medio augustus werd door hem de balans en winstrekening 2023 door hem opgesteld en door het bestuur vastgesteld.

Werving van een nieuwe voorzitter is in 2024 nog niet gelukt. Plaatsing van een advertentie op de website van het vrijwilligershuis heeft helaas geen reacties opgeleverd. Werving van molenvrijwilligers lag op een laag pitje en zal in 2025 opnieuw worden opgepakt.